

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.

Posamitne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema urada lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. zvečer. — Cene oglasom 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopisane naročnine se uprava ne odziva. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na uradno listo

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GOLIC. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Vojna na skrajnem Vztoku.

(Brzobjavne vesti).

Zamena vojnih ujetnikov.

LONDON 9. »Daily Telegraph« poroča iz Tokija od 8. t. m.: Mesece decembra minolega leta je Japonska potom ameriškega poslanika v Petrogradu predlagala ruski vladi, naj bi se zamenjali vojni ujetniki. Pred nekoliko dnevi je francoski odposlanec v Tokiju v imenu ruske vlade vsprejel ta predlog.

Gibanje ruskega in japonskega brodovja.

HONGKONG 9. (Reuterjev biro.) Semkaj dospeli nemški parnik »Neumühlen« poroča, da je v pitek videl blizu zaliva Kam-Rank 45 ladij, od teh je bilo 20 vojnih ladij. Parnik »Haimun« je istega dne videl blizu Amoja eno japonsko križarko.

Ob fronti v Mandžuriji.

PETROGRAD 9. Petrogr. brz. agencija je zvedela iz Sitisse dne 8. t. m.: Na rusko levo krilo je dne 5. t. m. naletela v soteski Irgoling japonska kolona, močna 2 batalijona s 6 topovi. Čete so streljale. Na ruskem desnem krilu so baje zapazili znatne japonske sile. Straže Japoncev so tako pojačene, da nikakor ne morejo naše patrulje konjeništvu prodreti njihovih sprednjih straž.

Dogodki v Rusiji.

MOSKVA 9. Konferenca zastopnikov zemstev se je izrekla proti temu, da bi ljudsko zastopstvo imelo le posvetovalen značaj.

Generalni štrajk v Osjeku.

OSJEK 9. Včeraj so redarji in orožniki razgnali taborišče štrajkujočih mizarjev tovarne za pohištvo Povošil in Kaiser, ki se nahaja v likvidaciji. Ta čin je delavce tako razburil, da so danes splošno pričeli štrajkati. Število štrajkovev cenijo na 3000. Štrajkoveci so hodili danes zjutraj v gruščah od ene delavnice do druge ter so prisilili delavce, da so ustavili delo.

OSJEK 9. Danes je izbruhnil tukaj splošni štrajk. Tudi delavci tiskara, ki se sicer nikdar ne družijo z drugimi delavci, so ustavili delo. Promet zastaja. Na stotine delavcev koraka po mestu. Vojaštvo je prodrlo v Strossmayerjevo ulico, kjer se nahaja glavno taborišče štrajkovev. Dosedaj se mir ni kalil. Mestni načelnik je zaprosil vojaške pomoči, ki je izpraznila ulice. Celotno življenje so bile prisiljene štrajkati. Prebivalstvo je silno razburjeno, ker se boji izgredev.

OSJEK 9. (Opoldne.) Ravnokar je prišel en batalijon 78. peš-polka iz gornjega

mesta. Ena stotinja se je postavila pred poslopje velikega župana. Tri stotnije so razdeljene po ulicah. Večina delavcev se je po prihodu vojaštva umaknila v mestni vrt, kamor sta sledili dve stotnji. Redarji so nasproti štrajkovcem brez vsake moči. Listi niso danes izšli. Razburjenje raste od hipa do hipa. V mlinu »Union« delajo delavci ob varstvu ene stotnije pehote. V Deszathyjevi ulici je ravnokar prišlo do spopadov. Redarji so pregnali množico z golimi sabljami. Glavne mestne ulice je zaprlo vojaštvo. Iz strahu pred predstoječim dogodki je del prodajalnic zaprt.

OSJEK 9. (Ogrski biro.) Ob 10. uri predpoludne je prišlo na ogle Gunduličeve in Rokove ulice med delavci in oddelkom redarjev do hudega spopada. Delavci so metali kamenje na redarje, nakar so ti potegnili sablje. Ker je bilo pa le 12 redarjev, delavcev pa 500, so se morali prvi umakniti v neko hišo. Več redarjev in delavcev je bilo ranjenih. Vojaštvo, ki je prititelo na pomoč je delavce potisnilo proti Retvalu.

OSJEK 9. V virovitiškem okraju so pričeli štrajkati poljski delavci. V okolico so bili odposlani orožniki, da preprečijo dohod poljskih delavcev.

Brzobjavne vesti.

Zahvala papeževa.

LVOV 9. »Gazeta Narodova« poroča iz Rima, da se bo papež pisмено zahvalil carju za olajšave podeljene katolikom s carskim ukazom o toleranci verzizpovedanj.

† Knez Barelaj de Tolly.

BEROLIN 9. »Tageblatt« poroča iz Draždan, da je tamkaj v starosti 81 let umrl knez Barelaj de Tolly, generalni pobočni carjev.

Ponesrečeni turisti.

GRADEC 9. Iz Afince so semkaj brzojavili: Rešilni ekspediciji se je danes posrečilo, da je blizu mesta, kjer je bilo truplo pr. profesorja Wolfa, našla še trupli drugih dveh ponesrečenih turistov, dr. Petricheba in Stopperja. Truplo dra. Wolfa prepeljejo v St. Vid v Pragerski dolini ter ga tamkaj pokopljejo.

Italijani v Primorju in njihova politika.

II.

Z našega slovenskega s ališča sojeno, je bil shod italijanskim vseučilščnikom v Trstu predminolo nedeljo nekaj posebnega, nekaj nenavadnega, nekaj dosedaj nedoživelnega. Navadno so se take prilike porabljale za napade na slovensko narodnost. Nobena taka prilika ni minola, ne da bi se bila upora

nisva videva, prijatelj, od Gorjanov, j-l? Oh, Gorjani, je dodala in solza jej je stopila v oči, zakaj nisi ime od tega prokletega kraja?

Umolknavša je gledala za trenotek pred-se.

— Uteši se, vladarica moja, je rekel Nikola, huča usoda te je zadela, ali sedaj ti bosta evela sreča in zdravje, zmaga venča mlado glavo.

— Ne ročaj se mi je odgovorila Marija skozi grenak nasmeh. Zdravje! Zdravje! Ti ne sanjaš, kaj se je zgodilo, odkar naju je ločil oni krvavi dan. Ali črtaj na mojem obrazu, tu ti je razpisano vse — samo zdravje ne. Prsa mi gorijo, na mojih udih kakor da visi breme vsega sveta in bojim se zapreti oči, ležeča v postelji. Ljudje bi mogli misliti, videči moj obraz, da sem ves mrtva.

— Ali, kraljica moja!

— Molči! Ne laži, ne laskaj! Tvoja te lažba ne izbriše žalostne slike, ki mi jo pokazuje zrcalo dan na dan. Tudi srečo mi obečaš. Je-li morda sreča to, da sem kraljica, da moja trudno glavo stišče zlat obroč? Oh, da bi ga mogla vreči s sebe! Mlada sem po letih, ali ostarela sem že po bolečinah. Prodrla sem z očesom temu svetu v dušo, kakor

bila za insultiranje lestnih sodeželanov slovenske narodnosti. Ob vsaki taki priliki so strune najostreje zvenele proti Slovincem in Hrvatom. Da bi italijanske nerazsodne, a zato ravno tem bolj razburljive mase hujskali in ščuvali proti Slovanom, so govorniki s peklenko zlobo zavijali in zasukavali zakonita stremljenja Slovanov v Primorju. Naše aspiracije so kazali v taki luči, da je italijanska javnost morala videti v teh akutno nevarnost za italijansko kulturo in italijansko narodnost in za ekzistenco te poslednje. Istim Slovincem in Hrvatom, ki jim je položaj najprekornejši, ker so tlačeni, zapostavljeni in prikrajšani na vseh poljih; istim Slovincem in Hrvatom, ki se morajo skrajnami napori in obupno boriti za najprimitivnejše in najelementarnejše pogoje za svojo nacionalno ekzistenco; istim Slovincem in Hrvatom, ki morajo ostajati v defenzivi že zato, ker jim niti za dovolj vapošno defenzivo ni zadostno sredstev in moči na razpolago: iste Slovence in Hrvatov so italijanski govorniki v svojih hujskajočih govorih slikali kakor napadovalec na italijansko last ter so jim podtikali agresivne namene, katerim naj narodna ekzistenca Italijanov pade v žrtve.

In italijanska javnost, ki daja toli lahko vplivati na-se, si je zvedela dala sugerirati to mnenje in je videla v Slovincih in Hrvatih svoje najljubše sovražnike in preganjalec. In posledica ni izostala! Ta posledica je bila: besenjeje proti nam in naši narodnosti na vseh koncih in krajih! In besnelo je vsevprek, a ne najmanj oni, ki nimajo nobenega umevanja za narav politične in narodne borbe v teh pokrajinah in niti najmanjšega pojma o programu in ciljih Slovanov, a absolutno nikake ideje o principijelnih stikih med tem programom in onim, ki bi mu morali slediti tudi Italijani, ako bi bili politiki doslednosti in zvestoba do načel!

Tako so torej italijanski voditelji — včasih v večji, včasih v manjši meri — zorabljali vsako priliko za gonjo proti Hrvatom in Slovincem. Na shodu italijanskih vseučilščnikov je ta gonja izostala...! Mladi in stari govorniki so to pot opustili sicer običajno slikane nevarnosti, ki — je li, in so vendar enkrat malo posvetili na drugo nevarnost, ki — je!!

Rusko-japonska vojna.

TRST, dne 9. maja 1905.

Pariški »Matin« je dobil iz Petrograda veleslužnih vesti, ki pa jih mi za sedaj priobčujemo le s skrajno rezervo. Po »Matinovem« sporočilu bi bil general Dragomirov popolnoma zmagal s svojimi nazori, čemur da je posledica ta, da je Kuropatkinu def-

v zijalo pošasti, ki napenja proti meni strupene zobe človeške zlobe, iz katere zeva na-me obupna nadležnost. Oh bila bi blaženost, ako bi mogla sklopiti oči v miren sen, da ne vidim sveta, ali tu — v spanju mi prihaja pred oči moja mati, krvava blede — moja mati, Nikola, ki so jo zadavili pred menoj. Hropela je, ječala je, kakor v hipu grozne smrti. Gorjanski! Gorjanski! To mi razjeda moje srce. Pa sreča! je zaklicala Marija in si pokrila obraz z rokama.

— Nikari, v imenu b žjem, kraljica! miril jo je Nikola, skočivši pokonec. Umejem te! Preskrbeti ti hočem miren sen, senca tvoje matere ti ne bo prihajala več pred oči.

— Ah, hočeš li res, je planila Marija, poskočivši po koncu in prjemši bana za roko, hočeš li, Nikola? In moraš, umej me, kakor si duša tvoja želi izveličanja. Ti moraš, je ponovila kraljica, stiskaje banu roko. Ta ee je umaknil in je kakor v strahu gledel žensko. Na belem licu se jej je tresla živa rdečica; vse žilice so se jej tresle na uvelom obrazu, zenice sta se razširjale, a iz njih se je tresel plamec. Da, zato sem te poklicala, je nadaljevala Marija hujše. Samo ti me moreš umeti. Ti si videl kri svojega očeta, jez sem

nitivno odvzeto poveljstvo in da je isti pozvan v Petrograd. Dragomirov da trumfira na vsej črti, da je pridobil za svoje nazore tudi one, ki so postali že malodušni, ker so menili, da je vse izgubljeno. Sedaj da se ne misli na drugo več nego na ofenzivo.

Taj novi struji v razpoloženju da odgovarja tudi resolutnost Roždestvenskega in njegova odločna volja, da zmaga ali umre. Izvršil se je popoln moralen preobrat v vojnem položaju Rusije. Iz vsega sklepa poročilo v »Matinu«, da bomo odslej gledali povsem novemu vojevanju v Mandžuriji in na morju. Sedaj ne gre več za to, da bi sovražnika izercpili in vpehali, ampak napasti ga hočejo in premagati.

Tako se glase vesti v pariškem »Matinu«. Mi jih podajamo — kakor rečevo — s skrajno rezervo, izlasti v kolikor iste involvirajo obsodbo taktike Kuropatkinove. Ne le možno, ampak pričakovati je, da bo odslej vela svežeja sapa v ruskih operacijah v Mandžuriji. Ali to ne znači še, da je bila taktika Kuropatkinova slaba ali neprimerna. Naše mnenje je nasprotno. Tu treba upoštevati dejstvo, da so operacije na kopnem bile v zavisnosti od dogodkov na morju. Dejstvo pa je, da je danes položaj Rusov na morju povsem drugačen, nego je bil dosedaj v vsem času vojne. Gotovosti sicer ni — ker v vojni, ko slučajnosti igrajo največjo ulogo, sploh ni nikake absolutne gotovosti — pač pa se more reči, da so za Ruse šanse na morju danes tolike, da opravičujejo nado, da si rusko brodovje prisvoji gospodstvo na morju. Ako se zgodi to, navstane na vsem vojnem položaju cel prevrat, ki mu bo neravna posledica: drugačen tempo v vseh ruskih operacijah.

Vesti v »Matinu« napravljajo na nes utis, da se merodajni krogi v Petrogradu nadejajo uspeha za brodovje Roždestvenskega in da se na podlagi te nade pripravljajo na novo ostreje vojevanje — na odločno ofenzivo, ki se bo sicer res razlikovala od metode Kuropatkinove. Ali to ne bo pomenjalo, da Kuropatkinovo postopanje ni bilo pravo in poprejšnjemu vojnemu položaju primerno.

Nada, da admiral Roždestvenski vspe proti Togi, je zadobila podkrepljenje po dejstvu, da se trdovratno vzdržuje vest, ki jo potrjuje tudi angleški listi, da se je namreč japonska oklopjača »Mikasa« res potopila. Angleški listi priobčujejo o tem dogodku dve verziji. Ena pravi, da je naletela na plavajočo mino, drugi, da se je v megli razdrobila ob skalovju. Angleški listi povdarjajo, da ta izguba, ako se je res zgodila, pomenja pravo nesrečo za Japonsko. Opazujemo, da smo tudi mi naglešali včeraj, da bi bila po izgubi take oklopjače skupna sila admirala Togo jako občutno zmanjšana.

čula hropenje matere pod kolenom ubijalec. Tvoj oče je bil ljubimec Jelissve Kotromanovičevr, mi dva sva kakor brat in sestra. Sramota je padla meni, tebi na obraz. Ti si preživljal svoje dni v mukah krvavega pobijanja, hijoči se za-me; jaz sem preječala svoje ure v robstvu, v brlogu razbojnikov, in vsaki dan, in vsaki hip je tekla po tleh ječe kri moje matere. Moja kraljevino so opustošile, tvoje zemlje so iztrebile zveri. Nikola! Vidiš, naju ubijajo iste boli! Še več. Kruto so odbili tvoje ljubeče srce, v tebi je ljubezen umrla, je-li?

— Je. Imam ženo, samo da mi ne izgine pleme.

— Vidiš! Kako divno se skladava. Tudi v meni je ljubezen mrtva, nikdar nisem ljubila, a moje naročje ima služiti le neljubljemu možu, da se porodi, kdor ima nositi krono. Ššman je oženil dedščino kralja Ludovika, a ne mene. Vidiš, tudi v tem sva zložna, tudi tu brat in sestra. Zato ne verujem nikomur razun tebe — niti svojemu možu. Bog naj ti vzame jezik, ako izdeš, kar ti porečem sedaj.

— Prisegam ti, kraljica.

(Pride še.)

PODLISTEK.

199

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoa. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. O.—š.

Marija je mahnila mladi plemkinji, svoji dverkinji, ki je pohitela, da stavi blazino pod kraljičine noge, ko so se hkratu odprla vrata in vstopil, neprijavljen, Nikola Gorjanski, ban mačvanski.

— Ah, Gorjanski! je iztisnila Marija in blede jej bei sta nekoliko oživeli, da si mi zdrav, da si mi zdrav! Kraljica mu je nudila roko, ki jo je junak prijel in pokleknavši poljubil.

— Oh, zdrava in srečna bila, kraljica, gospodarica moja, hvala višnjemu Bogu, da te danes vidim svobodno.

Kraljica je mahnila dvorkinji, a ko je ta odšla iz sobe, je rekla kraljica blago:

— Dvigni se, gospod Gorjanski. Semkaj sedi, nasproti meni. Tako! Da, da, dolgo se

Nevtralnost Mongolije. — Uporaba Hunguzov.

Iz Tokija so sporočili »Daily Telegraph«, da Rusija pritiska na Kitajsko, da bi izsilila nevtralnost Mongolije in okrožja severno-zapadno od Tienlinga. S tem bi bilo Japoncem preprečeno, da bi na tej strani zamogli operirati ter priti Rusom za hrbet.

List »Morning Leader« poroča pa iz Kodanja, da bo ruska vlada protestirala proti temu, da Japonska uporablja mnogo tisočev Hunguzov, ki jih vežba japonski častniki ter jih potem vtikajo v japonsko armado. Protest bo dolžil Japonce, da rabijo te barbarične roparje kakor vojake, ki izvršujejo največje krvoločnosti.

Ogrsko-hrvatska zbornica.

Budimpešta 9. Zbornica je nadaljevala debato o adresi. Posl. Bocoky (neodvisna stranka) je govoril za adresu.

Geza Josipovich, Hrvat, je pričel svoj govor na hrvatskem jeziku. Zbornica je razsajala; slišali so se klici: Govorite madjarsko! To je netaktnost. Posl. Ugrovics (neodvisna stranka) je zaklical: Ima pravico govoriti hrvatsko! Predsednik je opominjal poslance, naj ne motijo govornika. Poslanec Josipovich je, nadaljevaje madjarsko, izjavil, da zamorejo Hrvatje v ogrsko-hrvatski zbornici, kar se tiče skupnih zadev, govoriti, hrvatsko. Govornik je nato obširno polemiziral proti trditvam predgovornikov, češ, da je bil leta 1868. hrvatski deželni brambi dovoljen hrvatski poveljstveni jezik le iz varikov pristojnosti ter je obširno govoril o razpravah, ki so se vršile pred ocnovanjem tega zakona.

Posl. graf Apponyi je glede zahtev Hrvatov v pogledu hrvatskega poveljstvenega jezika izjavil: ako se hoče v sadovih boja izkazati bratovstvo, potem mora to bratovstvo biti do veljave tudi v boju.

Položaj na Ogrskem.

Kakor poročajo iz Budimpešte, je grof Tisza na svoji zadnji avdijenci, ki jo je imel pri cesarju, prošil, naj ga cesar odpusti iz službe, češ, sedaj je to potrebno ne le iz političnih, ampak tudi iz osebnih razlogov. Zato je zelo verjetno, da bodo drugi ministri še nadalje poslovali, a brez Tisze, dokler ne bo kriza definitivno rešena. Pričakovati je, da bo zopet poklicanih več oseb k cesarju. Splošno se pa v tamošnjih krogih sodi, da zapusti Tisza definitivno čim prej svoje mesto. O potovanju cesarjevem v Budimpešto ni še ničesar definitivno določenega.

Iz Budimpešte je došla vest, ki zveni na naša ušesa kakor kakov čudež, kar nam poročajo, zdi se nam tako malo verjetno, kakor če bi nam kdo sporočal, da Donava teče od Belegrada proti Dunaju. In vendar mora biti resnica, ker imamo pred seboj črno na belem. V večerašnji seji ogrsko-hrvatske zbornice v Budimpešti je posegel v razpravo v adresi na kralje, predloženi od zmogoslavne koalirane opozicije, tudi jeden iz štiridesetih hrvatskih delegatov in dosežanjih mamelukov. In s tem govorom se je dogodil tisti čudež. Geza Josipovich, bivši minister, madjarona najčisteje vode in eden glavnih stebrov sedanjega sistema na Hrvatskem, je govoril. Že to je izreden dogodek, kajti dosežaj so bili sila redki slučajji, da so hrvatski delegatje v skupni zbornici v Budimpešti v čem drugem videli svojo nalogo, nego v — molčanju in glasovanju za vsako vlado. Toda ni ostalo samo pri govoranju, ampak se je ta izredni dogodek povzpelo do čudeža. Mi smo v prvi hip kar obnemeli od samega strmenja, ko smo čitali v telegramu o seji zbornice v Budimpešti, da je Geza Josipovich začel svoj govor na hrvatskem jeziku. Poznavajoči vsa žalostna minolost in nečastne tradicije hrvatske delegacije v Budimpešti, smo sklenili reči v začenju in se vpraševali: odkodi h kratu toliko korajžje tam, kjer je bilo doslej le nemožke upogljivosti?! Isti Josipovich, ki si doslej z vsemi svojimi 39 kolegi ni upal niti dihati, da ne bi kaka hrvatska sapica vznemirjala madjarskih živcev, isti Josipovich je spustil v zbornico hrvatskih besed, da si je moral vedeti, da bo vihar in da bodo Madjari, njihovi gospodarji, smatrali to kakor črna nečuvstvena upornost. In res so hrupeli in kričali. Nu, nas ne briga nimalo ta madjarski hrup. Zanimalo pa bi nas vprašanje, odkodi je hrvatskim delegatom kar h kratu

prišlo toliko poguma? In tu se nam usiljujejo čudne misli. Ali ni došel morda zopet eden tistih psiholoških momentov, ki se vedno povračajo v nevarnih, težkih in kritičnih časih, eden tistih momentov, ko se Dunaj točno spominja Hrvatov in Slovanov v obče, ker jih treba v protitežje, kadar postajajo drugi nevarni?! Ne, ni izključeno, da se je Dunaj zopet enkrat spomnil Hrvatov, in da je od tam prišel hrvatskim delegatom pogum, ki bi si ga mi sicer res ne vedeli tolmačiti.

O potovanju avstrijskega cesarja v Rim.

Glasilo sv. Stolice »Osservatore Romano« je povodom razširjenja glasov, češ, da je sv. Stolice sporazumna, da obišče avstrijski cesar Fran Josip italijanskega kralja v Rimu, izjavilo, da to ni res in da v to papež ne more privoliti, ne da bi škodil lastni avtoriteti.

Dogodki na Balkanu.

Iz Carigrada javljajo, da ni res, kar se je zatrjalo od turške strani, češ, da je bil v Peču (v Makedoniji) zopet vzpostavljen mir. Albanci, ki so vdrl v mesto, so še vedno gospodarji v njem. Garnizija je prenezaatna, da bi mogla napraviti red. Bazar je zaprt. Zato je potrebno, da odpošlje turška vlada več čet. Poslanika avstro-ogrške in Rusije sta baje tozadevno že storila potrebne korake.

Iz Carigrada javljajo dalje, da turška vlada še vedno noče oficijelno priznati, da so ustaši zavzeli Sano, glavno mesto Jemena. Zdi se pa, da ni več dvomiti, da imajo že vsteti mesto v svoji oblasti. 18 batalijonov, največ sirske Arabcev, ki se niso hoteli bojeviti, bodo razoroženi in (ker jih ne morejo vstati hraniti) se jih z maršalom Rizi-pišo odpusti na svobodo.

Vstasi so, razun orožja pehote, dobili v svoje roke najbrže tudi 4 baterije.

Drobne politične vesti.

Značilno za razmere na Hrvatskem. Iz Zagreba pišejo: Svojedobno je bilo javljeno, da je ubežal od tu sin bivšega načelnika oddelka za uk in bogočastje, Armiza Pavičiča, ter da je v Rezinu na Bavarskem otvoril orfeum. Sedaj se je isti povrnil radi vojskih vaj. Proti njemu se je vršila preiskava, ker ni rešil spicov v uradu, kjer je bil nameščen kakor praktikant. Preiskavo je vodil sam zgrabski veliki župan Budisavljević. Mladi Pavičič je bil rešen »radi začasne otemnelosti uma« ter je — a to je ravno karakteristično — zopet vsprejet v službo.

Najzanimiveje pa je, da je sedaj ubežal sin nekega drugega visokega gospoda v od delku za bogočastje ter odšel na Dunaj za — komika.

Grof Pace. Sekcijski načelnik v ministerstvu notranjih stvari, grof Pace, je stopil v pokoj.

Domače vesti.

Shod narodno-radikalnega dijaštva v Trstu. Zadnja številka »Omladine« prinaša o tem namerjanem shodu uveden članek, v katerem pravi med drugim:

»Poleg vprašanij programa in organizacije mogla bi se na shodu obravnavati neobvezno tudi druga pereča vprašanja, n. pr. o splošni enski volilni pravici, o važnosti Trsta za Slovence, katere stanove kaže danes najbolje izbirati Slovesnem. Ob časi sestanka s tudi ogledamo gospodarske zanimivosti Trsta. Pa tudi med slovensko ljudstvo pojdemo lahko in bomo takoj praktično izvrševali del programa s poljudnimi predavanji v Trstu in okolici. S tem je že podana obilica gradiva za vsopred našega tržaškega sestanka.

Odložili smo se za Trst. — Na obzorju moremo v tem mestu pridobiti več, nego v katerem-koli slovenskem mestu. Ako pa se narodno-radikalno dijaštvo prvič zbira ravno v Trstu, stori to tudi demonstrativno. Klic »v Trst« pomenja danes cel program. Pričkati se in pripraviti o tem, kje je centrala Slovesstva, se mi zdi prav brez vsake vrednosti. Ljubljana je in ostane v mnogih ozirih sredšče Slovescev. Dijaštvo pa se hoče seznaniti s tržaško pozicijo in povdariti njeno važnost.

V Trstu najdemo odkrite prijatelje, ki nas umejo. Več pa od njih sploh ne zahtevamo. Ne prihaja nam na misel, da bi zahte-

vali od njih, da se za nas eksponirajo, kakor i mi z njimi nismo identični.

Za naš sestanek, ki bo trajal 2—3 dni, se mi zdi prva polovica meseca kimovca najprimernejši čas. Do tistega časa je treba najintenzivnejših priprav. Ako hočete bratje, da nismo na Slovesnem efemeran pojav, ampak hočete, da bo iz radikalnega dijaštva izhajala leto za letom inteligenca vedno mladih idej in navdušene energije, delajte vsi, da se nam shod v popolni meri posreči. Eai nasprotaiki bodo v skrbeh, drugi si bodo skušali pomagati s smešenjem, mi pa bodimo ponosni: Kar smo si vsvarili, smo vsvarili iz lastne sile.

Avstrijski zistem na delu. Germanizacija v poštni službi na Štajarskem napreduje vedno bolj, vedno konsekvantneje in neizprosneje. Slovesec more sploh le stežavo dobiti službo na pošti. Kar se tiče neeraričnih pošt, so našli — odkar je tudi nam Tržačanom znani bivši tukajšnji ravnatelj Pokorny poštni mogotec v Gradeu — le trije Slovesci minolati, da so bili vprejeti v poštno službo. Ko se slovenski uradniki bližajo času, ko bi morali biti povlašeni, navstaja vsikdar kaka — pretveza, da uvajajo disciplinarne preiskave proti njim in s temi v zvezi inapekije. Tisto malo slovenskih uradnikov, kar jih sploh je, pa pošiljajo najraje v nemške kraje, na njihovo mesto v slovenske kraje pa pošiljajo uradnike brez potrebne kvalifikacije v jezikovnem pogledu. Tako je prišel n. pr. sedaj v Celje trd Nemeč v osebi nekega Hartmanna, Slovesec Simončič pa v nemški Aussee.

Deželi štajarski sosedinja je pa Koroška po zemljepisni legi, ali jej je tudi prava sorodnica po zistemu, ki vlada v njem. V Koroški se celo ta zistem pojavlja v oblikah, ki je še ostrejša za kako nijanso. Tako je n. pr. ta zistem na Koroškem izumil novo nalogo za — e. k. orožnike. Tem ni le dolžnost, da love zločince in skrbe za javno varnost — za kar jim je prebivalstvo gotovo le hvaležao —, ampak hoditi morajo po hišah in zasledovati, kdo je — naročen na slovenski list »Miro«. Po vsej pravici pripominja »Südsteierische Presse«, da je tako postopanje kaznjivo, ako uvažujemo, kakov respekt imajo kmetje pred orožniki. Je-li zameriti kmetu, ako se ne naroča na list, ako ve, da bi mu radi lista prihajali orožniki v hišo?! So li e. k. orožniki za to tu, da s' u žijo kakor sredstvo za finančno oškodovanje slovenskih novinarskih podjetij?!

To je res že skrajno, kar si upa proti Slovescem ta avstrijski zistem! Skrajno najjvno od nas Slovescev je torej, ako si domišljamo, da bo bolje za nas, ako je vladi na čelo stopila druga — oseba! Po spremembah v osehah se ne spremeni postopanje proti nam Slovescem. To se spremeni še le po spremembi sistema. To spoznanje naj ureja naše postopanje in izlasti ono naših zastopnikov v centralnem parlamentu.

Iz Rimanj. Nedavno nas je ljubljanski »Slovesec« presenetil z vestjo, da je bila pri nas na Velikončeh proglašena samostojna župnija in da je župeupraviteljem imenovan g. Josip Stržinar župnik na Katinari.

In res se je danes (dne 8. t. m.) vršila tu predaja cerkvenega premoženja imenovane gospodu župeupravitelju. Predajo je izvršil dolinski kapelan g. Alek. Martelanc ob navzočnosti dolinskega župana in občinskega sluga iz Doline.

Vsem se je zdelo čudno, da ni prišel na ta važni akt g. župnik in dekan dolinski sam. Orožnikov ni bilo to pot v vas. Na čia predaje so bili pisмено pozvani od strani županstva v Dolini oba rímanjska cerkvena ključarja in občinski odbornik, ki pa se niso odzvali povabilu in se je predaja izvršila v njih nenavzočnosti. Opoludne je kom sja odšla na Katinaro.

Ustanovljenje župnije v Rímanjih je bilo priobčeno županstvu v Dolini z dopisom dolinskega dekanata št. 60/D od dne 3. maja 1905. sledede vsebine:

Št. 60/D

Čislano Županstvo
v Dolini.

Vsled dekreta preč. škofijsk. Ordinariata Tržaško-Koparskega z dne 19. aprila 1905. št. 283. z ozirom na odlok e. k. ministerstva od dne 2. novembra 1904. št. 33999 in e. k. Namestništva v Trstu od dne 18. novembra 1904. št. 32279 razglašena je kapelanija sv. Jozefa v Rímanjih od dne 23. aprila 1905. naprej kot samostojna župnija.

Za upravitelja te nove župnije je imenovan veleč. g. Josip Stržinar, župnik na Katinari glede dekreta z dne 21. aprila 1905. št. 283.

Podpisanemu je naročeno izročiti vse cerkvene zadevne knjige in spise temu upravitelju, kar bi se vršilo v Ponedeljek 8. maja t. l. ob 9. uri dopoludne pri pregledu Rímanjske cerkve in potem napravil zapisnik predaje v župnišču na Katinari.

Uljudno se zaprosi, da se izročitve vdeleže: Blagorodni Gospod Župan Dolinski, p. n. g. občinski svetovalec Rímanjski in oba cerkvena ključarja cerkve sv. Jozefa v Rímanjih: Ivan Komar hšt. 70 in Ivan Martin Kuret hšt. 7, koje naj bi se od strani čislanske županstva blagohotno pravčasno obvestilo in povabilo.

Dekanijski urad
Dolina dne 3. maja 1905.

Jos. Zupan l. r.
dekan.

Cerkvena ključarja in občinski odbornik v Rímanjih so bili pozvani na čia predaje s tem-le dopisom:

Št. 1010.

Gospod

..... cerkveni ključar
v Rímanjah.

Z notranjim prepisom se Vas obvečša, da bode dne 8. maja t. l. ob 9. uri predpoludne predaja knjig in spisov kaplanije — sedaj novorazglašene župnije — v Rímanjih č. g. Josipu Stržinarju župniku na Katinari.

Vabi se Vas, da se prav gotovo tega udeležite, pri kojem bode tudi podpisani navzoč. —

Županstvo občine Dolina
dne 3. maja 1905.

L. S.
Župan:
Pangerc.

Tržaški škof in slovenski jezik v župni cerkvi sv. Jakoba. Prejeli smo: Št. 1541.

Slavno uredništvo »Eдинosti«
Tukaj.

Na podlagi § 19. tiskovnega zakona sprejmite sledeti popravek dopisa: »Tržaški škof in slovenski jezik v župni cerkvi sv. Jakopa«, tiskan v »Eдинosti« 7./5./05. št. 125. ra drugi strani:

Ni res, da je škof prepovedal župniku pri sv. Jakopu uvesti slovenske Šmarnice; Res pa je, da jih je dovolil in da je počemši s 1. majem vsak dan slovenski govor in zatim sv. maša na oltarju Matere Božje v cerkvi sv. Jakopa.

Iz pisarne škofijskega Ordinarijata v Trstu 8. 5. 1905.

Kanonik P. Flego l. r.
ravnatelj pisarne.

Pokojni Josip Turk se je tudi v svoji oporoki spomnil narodnih društev, oziroma ustanov. Zapustil je: Bratovščini sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu, možki podružnični družbe sv. Cirila in Metodija, Dijaški kuhinji v Trstu in za dijaški konvikt v Pazinu po 50 K, »Narodnemu domu« delež 200 K. Tako se je blagi mož tudi v svoji poslednji volji pokazal rod svoj ljubčega in za njegov napredek vnetega sinu. Blag in hvaležen spomin bodi med nami pokojnemu Josipu Turku!

Zahvala. Visokorodni g. Julij pl. Kleinmayer, e. kr. profesor v pokoju, je blagovolil podariti za šolsko knjižnico deške ljudske šole pri sv. Jakobu velik del svoje obširne knjižnice, za kar se podpisano vodstvo blagemu dobrotniku in ljubitelju slovenske mladine najtopleje zahvaljuje.

Vodstvo deške ljudske šole družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu.

A. Širok, voditelj.

Enketa podpornih društev za slovenske visokošolce na Dunaju, v Gradeu in v Pragi. Z Dunaja smo prejeli:

Ker se število slovenskih visokošolcev in s tem prosilcev, ki se obračajo do podpornih društev, množi od leta do leta, dohodki društev pa ne naraščajo v istem razmerju, temveč padajo, so se sestali odposlanci podpornih društev na Dunaju, v Gradeu in v Pragi dne 19. aprila t. l. na Dunaju, da se posvetujejo o pripomočkih, s katerimi bi se mogli povlašiti društveni dohodki. Praško podporno društvo, ki je sprožilo to misel, je zastopal viši inženir g. Tomšič iz Prage, za graško podporno društvo je prišel g. prof. dr. Murko, dunajsko podporno društvo pa

Iscejo se perice pripravne za vsako vrstno delo, ki bi se vsprejele v neko tržasko kopalnico. Ponudbe na „Edinost“.

Vabilo na javni ples, katerega prirede mladeniči iz Verhovelj, v nedeljo dne 21. maja v Dolu pod Repentabrom pri postaji nove železnice, na dvorišču gostilne g. Ivana Gulič. — Svirala bo popolna godba iz Proseka. Začetek ob 3. uri pop. V slučaju slabega vremena se ples odnese na 28. maja.

Zaloga istrskih in dalmat. vin v ulici Cecilia 16 (vogal ul. Ruggero Manna)
Zaloga je vedno preskrbljena z vini najboljših kletij. Cene: istrsko po 64 st., belo brisko po 80 st., opolo iz Visa po 72 st., vse franko na dom. Za obilne naročbe se priporoča

IVAN TONEL.

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
Priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavanes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

ANTON SKERL
mehanik, zapriseženi zvedenec.
Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.
Napeljava in zaloga električnih zverčkov. Izključna prodaja gramofonov, zonofov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON št. 1734.

Karlo Louvier
zlatar in draguljar
Trst - v ulici Barriera vecchia 10 - Trst.
Prodaja in zamenjava zlata, srebra in dragulj ter izvršuje vsakovrstne poprave.

Izvrstno jedilno olje
po 28 novč. liter v novi prodajalnici
A. BERINI & A. STRINGARI
ulica di Torre bianca 45.
Kis, milo, sveče in soda.
Jedilno olje po 28 novč.

Podpisani priporoča svoj iskusi
železni plug
s kolesi za oranje na polju, pri brajda in drevju, za pletev, zasipanje, zrivanje itd. samovodilen, preprost, lahek in cen. — Svoje dobro znane škropljave proti peronospori in svoje neprenehljive vinske stiskalnice.

ŽIVIC, inženjer - Trst
Skladišče - trgovinska ulica 2.

Ivan Koschel
prodajalnica jedilnega blaga
TRST. - Trg Barriera vecchia 8 - TRST.
Prodaja na debelo in drobno. Moka prvih mlinov Ogrske in Levanta. Otrobi. Oves. Testenine tu in inozemske itd. itd.

Radi požarja
prodaja vso obstoječo zalogo manufakturnega blaga z velikim odbitkom
Ivan Visintini.
ULICA CASERMA št. 6

Gostilna T. MAJČEN
ul. Nicolò Macchiavelli 34 (ex Fornj).
Toči istrska in dalmatinska vina, beli opolo, posebna tirolska vina. Prve vrste pivo.
Gorke in mrzle jedila.
Sprejema naročbe na kosila in večerje. N. B. Za družino istrsko vino po 36 od 5 litrov naprej po 34.

Kdor se hoče dobro in z veliko ekonomijo obleči, naj se poda v
prodajalnico
izgotovljenih oblek
I. FARCHI Barriera vecchia 5
kjer se vsaki dan izdeluje obleka v lastni krojačnici.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril na
Opčinah
Restavrant Hacker
opremljen po zahtevah, preskrbljen s slovečimi vini in najboljšim kraškim teranom.
Vodstvo poverjeno je g. Angelju Palma, bivšemu voditelju „Grand Restavrant Hacker“ tako, da slavno občinstvo dobi tudi na Opčinah vso tisto udobnost, katero sme danes zahtevati.
Uverjen, da ga bo ugledno meščanstvo podpiralo kakor do sedaj, beleži udani
EMIL HACKER.

Narodni kolek je vdobiti pri upravi „Edinost“
TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST. ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZARTEVAH
KATALOGI BREZPLAČNO.

Tržaski grafični zavod A. G. Salom
TRST - Corso št. 2 - Telefon 742
Pečati od kavčuka, kovine ali elastike.
Numeratori. Paginatori. Vrežbe. Artistični in trgovski pečati. Pisalni stroji ter stroji za pomnoževanje s pripadki. Napisni in črke od cina, bronu in pokosti. Fonografi, gramofoni, cilindri in plošče. Eliografični papir za pomnoževanje s pomočjo luči. — Mehanična delavnica za popraviljanje pisalnih strojev vseh vrst.
Se govori slovensko in hrvatsko.

KONSTANTIN RUBINIK
Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.
Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljive plinovne mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo. Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Odlikovana v Rimu s zlato kolajno in zaslužnim križcem — Odlikovana na Dunaju s zlato kolajno in častno diplomom —
IVAN ANGELI
ulica Vincenzo Bellini (nasproti cerkve sv. Antona novega).
Edini specialist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.
Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.
Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka. Čuvati se je dobro, da se ne zamenja moja trdka s konkurenti enakega imena.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da je otvoril v ul. Scalinata št. 4 (vogal ul. Giuseppe Caprin ex Erta) **PRODAJALNICO** z mrtvaškimi predmeti, vencev, cvetlic itd. v velikej izberi **ANGELJ BUSETTI.**

Hočete li dolgo živeti
in se veseliti dobrega zdravja. Da to dosežete, morate skrbeti, da si ohranite zdrav želodec in uredite dobro prebavljanje.
Kdor si je pokvaril ali prehladil želodec z neprebavljivim, prevročimi ali premrzlimi jedili in pijačami, vdobí gotovo odpomoč z
Germanovo življensko esenco
koje se uporablja z najboljšim vspehom pri pomanjkanju volje do jedi, slabotnemu želodcu, napenjanju, riganju, rezavici, sabosti, gavob u. omotilo, trganju, zapiranju, marojdam (zlati žili). Pri težkih jedilih, posebno pa ako se uživa mastne in težke prebavljive jedila povspesuje ta esenca prebavo in daje izvrsten tek tako da se s tem na največji stopinji vzdržuje in redi život. Vsled odstranitve vseh pokvarjenih sokov v životu, čisti ta esenca kri ter daje prednost v primeru z drugimi jednaki zdravili, vsled česar je popolnoma neškodljiva četudi se jo uživa na leta, kajti ista obstoji od izbranih dobrih rastlin ter ima prijeten grenak aromatičen okus, koji dopade tudi jako občutljivim osebam kakor ženskam in otrokom
Germanova življenska esenca je pravo ljudsko in domače zdravilo, ki bi ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker večkrat z njo — ko ni pri roki takoj zdravniške pomoči — obvaruje resne bolezni. Pri kupovanju naj se zahteva le „Germanovo življensko esenco iz lekarne pri „Črnem orlu“ iz Belovara, ker se nabavajo tudi druge pod enakim imenom, ki pa ne presegajo na dobroti prave esence. Znak pristnosti je razviden na vsaki steklenici, ki je zavita na zelenem kartonu s polnim imenom tvrlke: **Lekarna pri „Črnem orlu“ K. German, Belovar (Hrvatske)**, kamor naj se pošilja jo vse naročbe. Cena steklenice K 140; po pošti se ne pošilja manje od dveh steklenic. Pakovanje 40 st. po povzetju ali predplačilu. Naslovi naj se blagovole pisati pravilno in čitljivo. Pojasnila na vprašanja, prospekti in navodila brezplačno.
Germanovo življensko esenco mora trpečim ljudem toplo priporočiti, ker sem jo toli jaz osebno preskušal in tudi svojim župljanom priporočal ter se prepričal v izvrstnem vspehu.
Edmund Medeotti, župnik v Trojstvu (Hrvatska).
Vam naznanjam, da sem poskušal že s mnogoštevilnimi zdravili, toda niso imele zaželjenega vspeha nijedne kot Germanova življenska esenca. **Andrej Žižek**, Sv. Ana na Kranjskem.
Prosim Vas, da mi zopet pošljete 8 steklenic Germanove življenske esence, katere moram vsem bolnim na želodcu toplo priporočiti. Moje zdravje se obrača z na boljše.
Apolentja Haberl, Semrak na Štajerskem.

„Slavija“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 29.217.694/46 K, izplačane odškodnine: 78.324.623/17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v **Gospodskih ulicah 12**

„SANUS“
novi higijenični zobotrebniki
disinfektirani parfimirani
zaprošen patent
se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

Drogerija GUSTAV MARCO
ulica Giulia št. 20.
Droge, barve, pokostj, petrolej, čepiči, ščetke, mila, parfumi itd. itd.
Zaloga šip in steklenin.

Dr. H. vit. Porenta
primarij dobredelnega zaveda v Trstu, spričuje, da je z presenetljivim, sigurnim vspehom proti želodčnim težkočami in črevesnim boleznim vporabljal
želodčno tinkturo
G. PICCOLIJA, dvornega zalagatelja Njega Svetosti in lekarka v Ljubljani.
1 steklenica velja 20 stot. in se vnanja naročila točno izvršujejo.

Doge za parkete
hrastove ali jelove prve vrste
prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni.
Zaloga lesa - Miclaur
ulica Fonderia št. 7

Zaloga
pristnih dalmatinskih in lastnega pridelka kakor tudi oljkega olja.
Prodaja na debelo in drobno.
Franko na dom olje od 5 litrov in vino v sodčehkih.
Peter G. Bervaldi
ulica Gelsi št. 1
TRST

C. kr. priv.
Riunione Adriatica di Sicurtá
Glavnica in rezervni zakladi društva glasom bilance 31. decembra 1902.
Zadružna glavnica (od kojih vplacano K 3.200.000) K 8.000.000
Rezervni zakladi dobičkov 7.133.580
zaklad proti vpadanju vrednostij javnih efektov 3.700.580
Rezervni zaklad premij za zavarovanja 71.255.752
Zavarovanja na življenje v veljavi 251.965.140
Izplačane škode v vseh oddelkih od ustanovitve društva [1838—1902] 495.919.050
Društvo sprejema po jako ugodnih pogojih zavarovanja proti požaru, strelji, škodi vsled razstrebl ulomu kakor tudi prevozov po suhem in mornarju; sklepa pogodbe za zavarovanje življenja po raznovrstnih kombinacijah, za glavnice, rente plačne do smrti ali po smrti zavarovanca, doto otrokom itd.

Zaloga
izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager) **pive** v sodčehkih in v boteljkah, kakor tudi **kvasa** iz tovarne **Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.**
Zaloga Mattonijeve Giesshübler vedno sveže kisle vode po zmernih cenah pri **ANTONU DEJAK junior** TRST Via degli Artisti št. 10.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.